

Rõuge valla eelarvestrateegia 2026–2029

Rõuge 2025

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Sotsiaalmajandusliku keskkonna analüüs ja prognoos	3
1.1. Riigi tasand	3
1.2. Kohaliku omavalitsuse tasand	5
2. Põhitegevuse tulude ja kulude prognoos	6
2.1. Põhitegevuse tulud	6
2.2. Põhitegevuse kulud	8
2.3. Põhitegevuse tulem	9
3. Investeeringute kavandamine	9
3.1. investeerimistegevus	9
3.2. kohustuste planeerimine	13
4. Finantsdistsipliin	14
Kokkuvõte	16

Sissejuhatus

Eelarvestrateegia on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavast tulenev finantsplaan, mis koostatakse vähemalt nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Eelarvestrateegia on koostatud lähtudes vajadusest, et arengukavas kirjeldatud tegevused oleksid kooskõlas Rõuge valla eelarveliste vahenditega ning et eelarvepoliitika oleks jätkusuutlik. Lähtutud on tulude prognoosist, laenuvõimekusest, tegevuskuludest ja investeeringute vajadusest.

Eelarvestrateegia koostamise aluseks on Rõuge valla arengukava 2030. Valla eelarvestrateegia koostamise lähtealuseks on Rahandusministeeriumi ja Eesti Panga majandusprognoosid.

Strateegias esitatakse:

- Rõuge valla majandusliku olukorra analüüs ja arengu prognoos eelarvestrateegia perioodiks;
- valla põhitegevuse eelneva, käesoleva ja järgneva nelja majandusaasta tulud ja kulud;
- põhitegevuse tulemi ja arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakooormuse arvutamiseks;
- eelneva, käesoleva ja järgneva nelja majandusaasta netovõlakooormus.

Valla eelarvestrateegiat uuendatakse kord aastas koos valla arengukava ülevaatamisega. Selle käigus täpsustatakse olemasolevate aastate prognoose vastavalt majanduskeskkonna muutustele ja lisatakse neljanda aasta prognoos. Eelarvestrateegia kinnitatakse volikogu poolt ja esitatakse rahandusministeeriumile. Rõuge valla eelarvestrateegia koostamisel on kasutatud tekkepõhise eelarvestamise meetodikat.

1. Sotsiaalmajandusliku keskkonna analüüs ja prognoos

1.1. RIIGI TASAND

Maailmamajanduse kasv aeglustub märgatavalt. Üleilmse majanduse väljavaade on järsult halvenenud, kuna kaubanduspiirangud ja majanduspoliitiline ebakindlus pärsivad tuntavalt majandusaktiivsust. Kaubanduspinged piiravad riikide majanduskasvu väljavaadet. Üleilmne hinnasurve taandub visalt. Inflatsiooniväljavaade on üldiselt paranenud, kuid hindade kasvutempo pole veel naasnud pandeemiaeelsele tasemele ja olukord on endiselt ebakindel. Keskpangad leevendavad rahapoliitikat järk järgult, kuid jälgivad hinnakasvu arengut tähelepanelikult, sest arenenud riikides püsib inflatsioon 2025. aastal endiselt üle keskpankade 2% eesmärgi, kuid liigub prognooside kohaselt sellele lähemale 2026. aastal. Muu hulgas võivad kaitsetollid tekitada täiendavat hinnasurvet. Euroala majanduskasvu väljavaade on sel

aastal nõrk, kuid pikemas vaates euroala majanduskasv siiski kiireneb. Hinnakasv püsib tänavu kiire, ulatudes 5,4%ni. Hinnatõusu põhjustavad suhteliselt kiire palgakulude kasv ja maksutõusud. Teenuste inflatsiooni on oluliselt mõjutanud jaanuaris kehtestatud mootorsõidukite registreerimistasu, juulis lisas hinnatõusule veel hoogu käibemaksumäära tõus 2 protsendipunkti võrra. Tarbijahindade kasv aeglustub 2026. aastal 3,2%ni ja 2,8%ni 2027. aastal (Eesti Pank, [Rahapoliitika ja Majandus 2/2025](#)).

Palgakasv aeglustub, palgatulu ostujõu taastumine võtab aega. Käesolevaks aastaks oodatakse palgakasvu aeglustumist 5% lähedale, sh peaks erasektori töötajate palgatõusu väljavaade olema parem kui riigitöötajate oma. Töötajate arvu kasvu on oodata 2025. aasta lõpus. Tööpuudus jätkab langust (tööpuuduse tipp jäi 2024. aastasse). Inflatsioon kiireneb 2025. aastal sise- ja välistegurite ning maksumeetmete koosmõjul. 2025. aastal panustavad inflatsiooni oluliselt toidu kallinemine, käibemaksumäära tõus, mootorsõiduki registreerimistasu ja majanduskonjunkturi tugevnemine. Inflatsiooni aeglustumist võib oodata 2026. aastal, kui maksumeetmete mõju väheneb ning toiduhindade tõus stabiliseerub. Eesti tarbijale ei saa 2025. aasta samuti olema lihtne, palgakasv aeglustub. Elanike ostujõudu tervikuna toetab veidi pensionide mõnevõrra kiirem kasv. Samas on tarbijate kindlustunne viimased paar aastat olnud languses, millega on kaasas käinud ka tarbimisjulguse kadumine. Püsikaupade ostmist ei planeerita ja töötuks jäämise riski hinnatakse Euroopa Liidu arvestuses Eestis kõige kõrgemaks. Samuti on tarbimise efektiivne maksumäär Eestis Euroopa Liidu üks kõrgemaid (2024. aastal 22%) (<https://www.fin.ee/riigi-rahandus-ja-maksud/fiskaalpoliitika-ja-majandus/rahandusministeeriumi-majandusproгноos>).

Rahandusministeeriumi 2025. aasta kevadise prognoosi kohaselt on Eesti majanduses alates 2024. aasta teisest poolest elavnemise märke. Majandus taastub, kuid aeglaselt (mõjutab väliskeskkond ja kõrge hinnatase). 2025. aastal prognoositakse 1,7 %list majanduskasvu. Tööpuudus veidi väheneb ja palgakasv aeglustub (2024. aastal oli keskmine palk 1 944 eurot, 2025. aasta prognoos 2 042 eurot).

Tabel 1. Prognoosi põhinäitajad. Allikad: Rahandusministeeriumi kevadine majandus- ja rahandusprognoos 2025. aastal

	2024 tegelik	2025 prognoos	2026 prognoos	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos
Reaalse SKP aastakasv %	-0,3	1,7	2,5	2,2	2,2	2,2 (3,2)
Tööpuudus %	7,6	7,1	6,6	6,4	6,3	6,2
Inflatsioon %	3,5	5,2	3,3	2,4	2,2	2,0 (1,1)
Palgakasv %	8,1	4,9	5,1	4,7	4,5	4,4

1.2. KOHALIKU OMAVALITSUSE TASAND

Rõuge Vallavalitsuse ülesanne on kohaliku elu küsimuste korraldamine. Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest tulenevalt peab vald korraldama sotsiaalse ja -teenuseid, eakate hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmemajandust, ruumilist planeerimist, vallasisest transporti ning valla teede korrashoidu. Samuti peab vald korraldama enda omanduses olevate koolieelsete lasteasutuste, põhikooli, raamatukogude, rahvamajade ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist. Rõuge vallal on kokku üheksa allasutust.

Rõuge Vallavalitsusel on 100% osalust konsolideeritavates üksustes: SA Rõuge Jäähall, SA Haanjamäe Sport, SA Rõuge valla turism ja OÜ Rõuge Kommunaalteenus. SA Rõuge Energiakeskus on likvideerimisel.

Valla asukoht tõmbekeskustest kaugel maapiirkonnas Eesti ja EU piirialal mõjutab rahvastikuprotsesse ning sotsiaalmajanduslikku arengut. Rahvaarv kui ka demograafilise tööturuindeks näitavad, et vähenemas on töötavate isikute arv ja osakaal, kasvamas on eakate inimeste osakaal ning seeläbi toimub omavalitsuse elanikkonna vananemine. Sellest tulenevalt aeglustub tulumaksu kasv, mis on oluline tulu Rõuge valla eelarves. Vallas on palju hooneid ja taristuid, mis vananevad ja tühjenevad. Enamus hoonetel puuduvad kaasajastatud soojustus- ja küttesüsteemid, mistõttu puudub ka nende töökindlus ja vastupidavus ning seetõttu on avalike teenuste korraldamiseks vajaliku taristu halduskulud suured.

Järgnevatel aastatel on Rõuge vallal tegevustes olulisemad põhimõtted:

- Elu- ja ettevõtluskeskkonna arendamise toetamine.
- Olemasolevate teenuste kättesaadavuse säilitamine vajalikus mahus, teenuste tõhus korraldamine ning taristu järjepidev kaasajastamine.
- Täiendava toetusrahastuse kaasamine tegevuste ja investeeringute finantseerimiseks.
- Pädeva töötajaskonna tagamine vallavalitsuses ja valla hallatavates asutustes.
- Valla eelarve vajaduste ning tasakaalu säilitamine tulenevalt kohaliku omavalitsuse rahastamise põhimõtete ja maksusüsteemi muutustest.

Kuna suur osa eelarve kasvust on tingitud inflatsioonist, siis on väga oluline tulude ja kulude struktuuri pidev jälgimine, et tagada nende kasv inflatsiooniga võrreldaval määral või väiksemas ulatuses. Täiendavast laekumisest osa kasutatakse uute projektide omaosaluste finantseerimiseks.

2. Põhitegevuse tulude ja kulude prognoos

2.1. PÕHITEGEVUSE TULUD

Põhitegevuse eelarve koosneb põhitegevuse tuludest ja põhitegevuse kuludest. Põhitegevuse tulude alla kuuluvad maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused ja muud tegevustulud.

Maksutulud koosnevad füüsilise isiku tulumaksust, maamaksust ja kohalikest maksudest. Kohalikke makse ei ole Rõuge vallas kehtestatud. Rõuge valla põhitegevuse tulude planeeritav maht 2026. aastal on 10,9 mln (põhitegevuse tulude kasv 1,4%).

Rõuge valla suurim tuluallikas on füüsilise isiku tulumaks. Tulumaksu laekumist mõjutavad maksumaksjate arv, keskmine palk ja pensionäride osakaal. 2024. aastast laekub tulumaksu maksumaksja elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse kahest kohast: 2,5% residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist ja 11,89% residendist füüsilise isiku muust maksustatavast tulust. Pensionitelt laekuvast tulumaksust 2/3 on suunatud üldhooldusele ja ülejäänud osa suunatakse omavalitsuse tulubaasi. Pikaajalisele hooldusele vajaminevat kogu osa ei kata hooldusreformi toetus ja omavalitsuse omapanuse on selles osas kasvav.

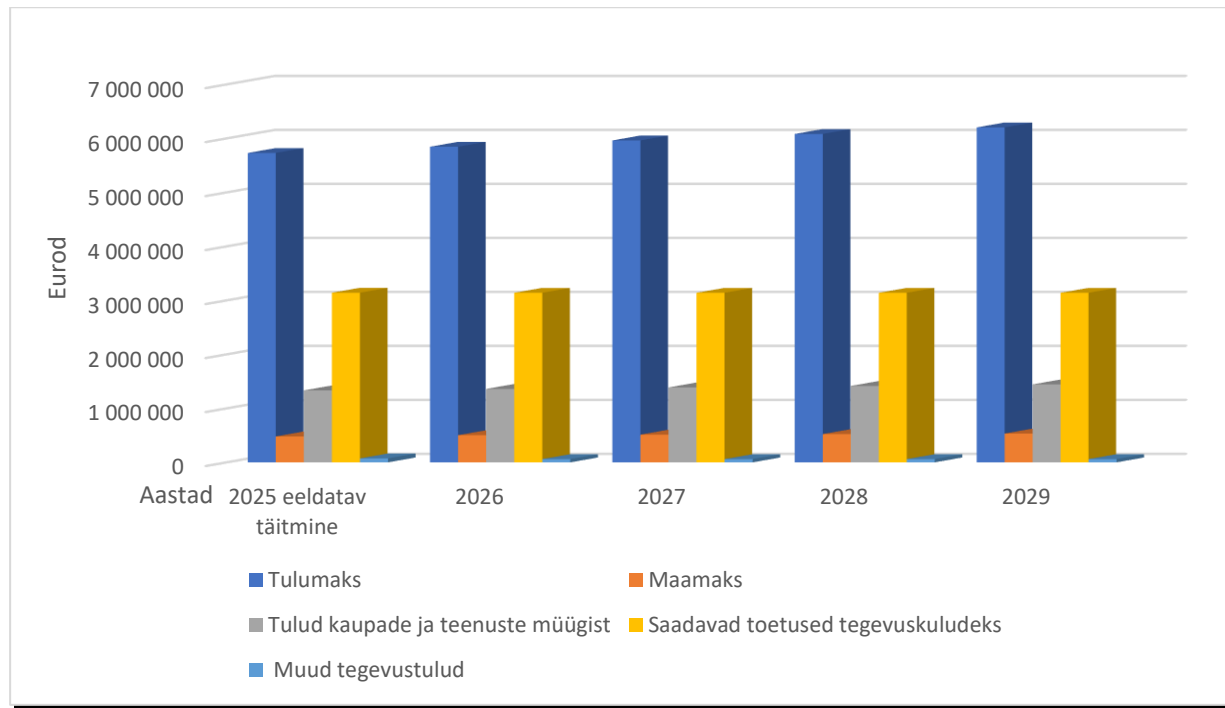
Tulumaksu laekumise prognoosimisel on lähtutud Rahandusministeeriumi kevadises majandusprognoosis toodud palga nominaalkasvust ja arvestatud on jooksva aasta tulumaksu laekumise prognoosiga. Arvestatud on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi saadetud prognoosiga.

Tulumaksu laekumise suurenemist 2026. aastal on planeeritud 2 protsendipunkti võrra. Kaupade ja teenuste müügist saadavat tulu kavu samas suurusjärgus. Maamaks on riiklik maks, mis laekub 100% kohalikele omavalitsusele. 2026. aastaks on riigi poolt kehtestatud maamaksu seaduses muudatused, mille kohaselt peavad kohalikud omavalitsused määrama maamaksu aastase kasvu tempo vahemikus 10-100%, võrreldes eelmise aastaga. Samuti on muudetud kodualuse maa maksusoodustust. Antud ajani on kehtinud üleriigiline pindalapõhine kodualuse maa maksusoodustus, mis asendub summapõhiseks maamaksu soodustuseks. Kohalikud omavalitsused saavad määrata maksusoodustuse suuruseks 0 kuni 1000 eurot.

Praegu kehtivate maamaksu määradega (elamumaa ja maatulundusmaa õuemaa kõlvik 0,5 protsenti maa maksustamishinnast aastas; maatulundusmaa 0,5 protsenti maa maksustamishinnast aastas; muu sihtotstarbega maa 1,0 protsenti maa maksustamishinnast aastas) ning maamaksu tõusu piirmääraga aastas 10 protsenti ja kodualuse maksusoodustusega kuni 1000 eurot on Rõuge valla prognoositav tulu maamaksust 2026. aastal 503 000 eurot.

Toetusfond on 2026. aastal eelmise 2025. aasta tasemel ja järgnevatel aastatel seda suurendatud ei ole. 2024. aastast läksid kohaliku omavalitsuse riigipoolsest toetusfondist välja matuse-, asendushoolduse- ja hooldekodude toetus, mis suurendas omavalitsuse kohustusi. Samuti ei eraldata enam kõrgeenenud energiakuludega toimetulemise toetust.

Joonis 1. Põhitegevuse tulud eurodes aastatel 2025–2029

Kaupade ja teenuste müügi laekumiste osas on arvestatud, et laekumine tõuseb vähesel määral aastate (2%) lõikes. Siia kuuluvad teistelt omavalitsustelt laekuvad koolide ja lasteaedade kohamaksud, lastevanematelt laekuvad lasteaiatasud ja kooli pikapäeva toidurahad, hooldekodude kohamaksud, üüritulud ja muud laekumised.

Saadavad toetused tegevuskuludeks jagunevad sihtotstarbelisteks ja mittesihtotstarbelisteks. Toetused on prognoositud suurusjärgult 2025. aasta laekumise tasemelt. Riigilt saadavad toetused tegevuskuludeks tulevad läbi tasandus- ja toetusfondi. Tasandusfondi arvutamisel on oluline tulumaksu laekumise suurus ja elanike arvul on kõige suurem mõju tasandusfondile. Lisaks sõltub tasandusfondi eraldis riigieelarves tasandusfondi arvatud vahendite kogumahust ning kõikide kohalike omavalitsuste näitajatest (tasandusfondi peamine eesmärk on tasandada kohalike omavalitsuste omavahelisi võimalusi kulude tegemisel). Toetusfondiga eraldatakse vahendid hariduskuludeks, huvihariduse ja -tegevuse toetuseks, kohalike teede korrashoiuks, toimetulekutoetusteks, sotsiaalteenuste osutamiseks.

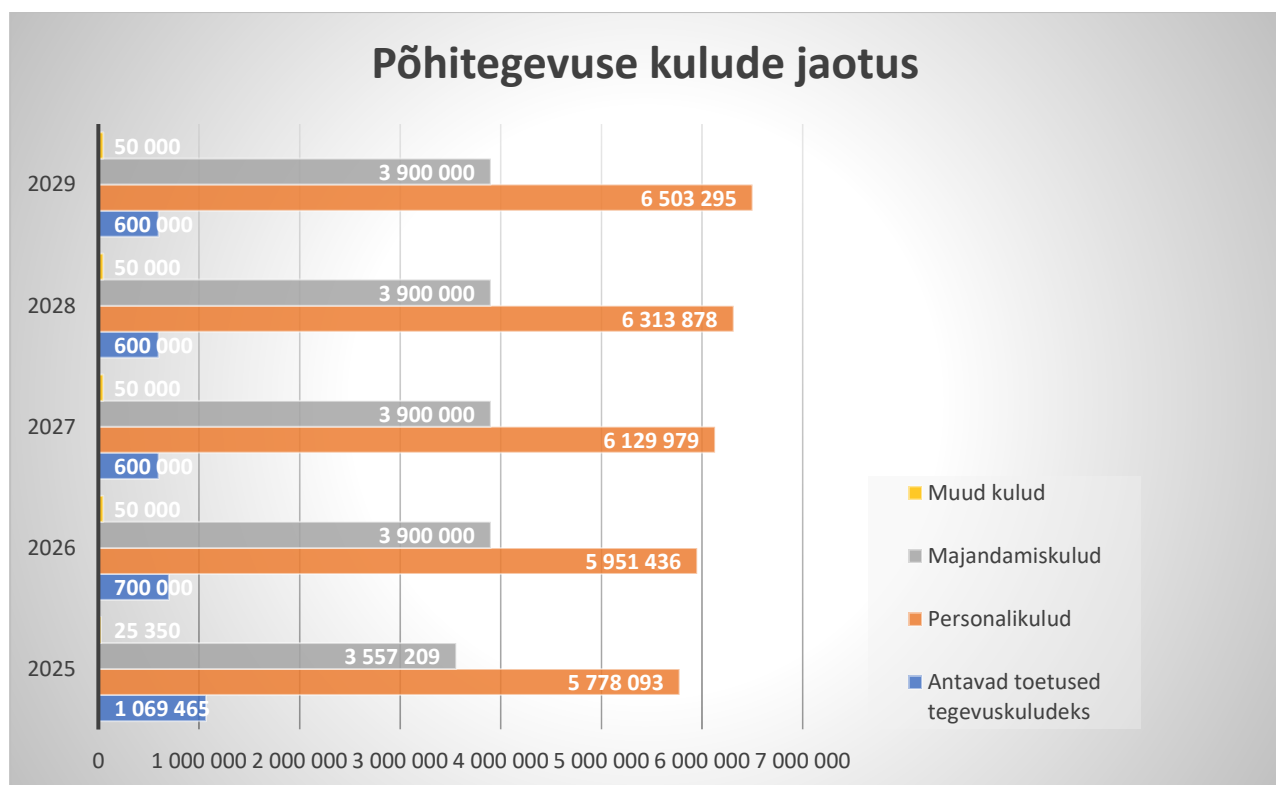
Muude tegevustulude all on kajastatud maardlate kaevandamisõiguse tasu, saastetasu, vee erikasutustasu ja muud eespool nimetatud tulud.

2.2. PÕHITEGEVUSE KULUD

Põhitegevuse kulud jaotuvad valla poolt antavateks toetusteks ja muudeks valla tegevuskuludeks. Viimased jaotuvad personali-, majandus- ja muudeks kuludeks. Antavad toetused on sotsiaaltoetused ning tegevus- ja projektitoetused.

Rõuge valla põhitegevuse kulude planeeritav maht 2026. aastal on 10,6 mln eurot. 2026. aastal põhitegevuse kulud kasvavad vähesel määral 1,6%. Personalikulude tõusuks on planeeritud 2026. aastal 3% (edaspidiste aastate tõus 3%) ja majandamiskulude tõusuks 9,6%. Kulude tõusu kasvu tingib 2% käibemaksumäära tõus ning kasvavad teenuste hinnad. Aastatel 2027–2029 majandamiskulude tõusu planeeritud ei ole, sest tuleb leida võimalusi ökonoomsemalt majandamiseks ja vähendada püsikulusid (eelkõige mittevajalikud ja seisma jäänud varad). Muude kulude all on planeeritud reservfond mahus 50 000 eurot. Ebastabiilse majandusliku olukorra ning riigi poolt tehtavate maksu- ja kohalike omavalitsuste rahastamispoliitika põhimõtete muutumise tõttu on keeruline prognoosida kulusid.

Joonis 2. Põhitegevuse kulud eurodes aastatel 2025–2029

2.3. PÕHITEGEVUSE TULEM

Põhitegevuse tulude ja kulude vahe ehk tulem võib kohaliku omavalitsusüksuse finantsjuhtimise seaduse järgi olla null või positiivne. Rõuge valla põhitegevuse tulem on positiivne.

Tabel 2. Rõuge valla põhitegevuse tulud, põhitegevuse kulud ja põhitegevuse tulem

	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	10 756 717	10 908 000	11 062 160	11 219 403	11 379 791
Maksutulud	6 210 000	6 348 000	6 474 960	6 604 459	6 736 548
sh tulumaks	5 730 000	5 845 000	5 961 900	6 081 138	6 202 761
sh maamaks	480 000	503 000	513 060	523 321	533 788
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 332 184	1 360 000	1 387 200	1 414 944	1 443 243
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 141 533	3 140 000	3 140 000	3 140 000	3 140 000
sh tasandusfond	546 258	545 000	545 000	545 000	545 000
sh toetusfond	2 246 546	2 245 000	2 245 000	2 245 000	2 245 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	348 729	350 000	350 000	350 000	350 000
Muud tegevustulud	73 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Põhitegevuse kulud kokku	10 430 117	10 601 436	10 679 979	10 863 878	11 053 295
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 069 465	700 000	600 000	600 000	600 000
Muud tegevuskulud	9 360 652	9 901 436	10 079 979	10 263 878	10 453 295
sh personalikulud	5 778 093	5 951 436	6 129 979	6 313 878	6 503 295
sh majandamiskulud	3 557 209	3 900 000	3 900 000	3 900 000	3 900 000
sh muud kulud	25 350	50 000	50 000	50 000	50 000
Põhitegevuse tulem	326 600	306 564	382 181	355 525	326 496

Tulude ja kulude positiivset vahet kasutatakse olemasolevate laenude teenindamiseks ja osaliselt investeeringute finantseerimiseks.

3. Investeeringute kavandamine

3.1. INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeeringustegevuse sissetulekuteks on põhivara müük, põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine ja finantstulud.

Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine on toetused, millede laekumine sõltub konkreetsest projektist. Investeeringustegevuse väljaminekuteks on põhivara soetus, põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine, osaluste soetus ning finantskulud.

Finantstulud ja -kulud on intressitulud ja -kulud. 2026.–2029. aastal on intressikulud planeeritud ilma täiendavate laenudeta ja intressitulud on planeeritud saada 2026. aastal

Nursipalu harjutusväljaku eest Kaitseministeeriumilt laekunud (2 mln) veel kasutamata summalt.

Investeeringute finantseerimiseks on võimalik kasutada kolme allikat: omavahendeid, laenude võtmist ning toetusi. Investeeringustegevuses on kajastatud toetusi (põhivara soetamise sihtfinantseerimine) eeldataval määral, sest saadav toetuse suurus ei ole lõplikult selge. Üldjuhul nõuavad toetused omaosaluse olemasolu.

Tabel 3. Rõuge valla investeeringustegevus aastatel 2025–2029

	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Investeeringustegevus kokku	-149 600	-205 000	-210 000	-160 000	-200 000
Põhivara müük (+)	100 000	100 000	50 000	100 000	50 000
Põhivara soetus (-)	-641 900	-1 391 200	-145 600	0	0
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 263 900	1 441 200	145 600	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-340 000	-100 000	0	0	0
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0	0	0	0
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-282 000	-55 000	-55 000	-55 000	-55 000
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0	0	0	0
Antavad laenud (-)	0	0	0	0	0
Finantstulud (+)	25 400	10 000	5 000	5 000	5 000
Finantskulud (-)	-275 000	-210 000	-210 000	-210 000	-200 000

Investeeringustegevuse eelarve on aastatel 2025–2029 negatiivne, investeeringustegevuse väljaminekud ületavad investeeringuteks saadavaid sissetulekuid. Vallavara müügist on 2026. aastal tulustid ette nähtud 100 000 eurot. Juhul kui tekib enam tulustid, võetakse need arvele tekkimise järgselt läbi eelarve. 2025. aastal on lõpetatud Rõuge ja Varstu reoveekogumisalade veemajandusprojekt osalisusega Võru Vesi AS aktsiate emiteerimine summas 281 925 eurot. Alustatud on Haanja rahvamaja energiatõhususe suurendamise ja Misso rahvamaja I korruse ruumide projektiga. Rõuge PK Varstu õppekohas on alustatud kooliruumide kohandamisega kooli sööklaks ning Haanja õppekohas katuse parandustöödega. Alustatud on Rõuge aleviku katlamaja rekonstrueerimisega.

Investeeringute tegemise võimekus sõltub valla omafinantseerimise võimekusest. Strateegias on kajastatud arengukavas sisalduvate investeeringute teostamine, mille puhul on arvestatud hinnanguliste summadega.

Tabel 4. Rõuge valla investeeringuprojektid eurodes aastatel 2025–2029

	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
03 Avalik kord ja julgeolek	25 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	25 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus/Nursipalu)	0	0	0	0	0
04 Majandus	120 000	993 600	145 600	0	0
sh toetuse arvelt	120 000	993 600	145 600	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	0	0	0
05 Keskkonnakaitse	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	282 000	55 000	55 000	55 000	55 000
sh toetuse arvelt	282 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	55 000	55 000	55 000	55 000
07 Tervishoid	20 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	20 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	0	0	0
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	194 900	397 600	0	0	0
sh toetuse arvelt	194 900	397 600	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	0	0	0
09 Haridus	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
10 Sotsiaalne kaitse	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
KÕIK KOKKU	641 900	1 446 200	200 600	55 000	55 000

Tabel 5. Rõuge valla suuremad investeeringuprojektid eurodes aastatel 2025–2029

	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Rõuge Katlamaja rekonstrueerimine	100000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	100000				
Veetrasside parendamine- Võru Vesi	0	55000	55000	55000	55000
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	55000	55000	55000	55000
ÜVK järgne veetrasside rajamine	282000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	282000				
Munitsipaalomandi energiatõhususe parendamine	174900	347600	0	0	0
sh toetuse arvelt	174900	347600	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
Ettevõtlus ja tööstusalad	0	362000	120600	0	0
sh toetuse arvelt	0	362000	120600		
Perearstide ruumid	20000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	20000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
Misso Rahvamaja I korrus	20000	50000	0	0	0
sh toetuse arvelt	20000	50000	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
Päasteteenused	25000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	25000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
Turismimarsruut Külavüü-Kirivüü, Suur Munamägi	0	618600	25000	0	0
sh toetuse arvelt	0	618600	25000		
Ööbikuoru keskuse ligipääsetavus	20000	13000	0	0	0
sh toetuse arvelt	20000	13000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
KÖIK KOKKU	641900	1446200	200600	55000	55000

Investeeringuobjektide puhul on tabelisse märgitud toetuse arvelt nii projekti toetus kui ka Nursipalu 2 mln ühekordsest toetusest saadav osa. **Projektide omaosalused kaetakse Nursipalu harjutusväljaku ühekordsest toetusest.**

1) Munitsipaalomandi energiatõhususe suurendamine. Projekti „Haanja rahvamaja energiatõhususe suurendamine“ elluviimist alustati 2024. aasta lõpus ja projekt plaanitakse ellu viia aastatel 2025–2026. Abikõlblike kulude esialgne kogumaht oli 422 540 eurot, millest toetuse määr on 69% ja maksimaalne suurus 291 552,60 eurot ning projekti omafinantseering minimaalselt 31%, summas 130 987,40 eurot. Läbiviidud hangete tulemusel võib projekti kogueelarve küündida kahe aasta jooksul 522 500 euronini ning omafinantseering 230 987 euronini. Toetust saadi meetmest „Kliima2.8.1. Avaliku sektori hoonete energiatõhususe ja taastuvenergia programm“. Projekti tegevused lõppevad 2026. aastal.

2) Ettevõtlus ja tööstusalad. Projekti Rõuge valla eeldatav maht aastatel 2026–2027 on 482 635 eurot, millest toetuse osa on 75%, summas 361 976 eurot ja omafinantseering 25%, summas 120 659 eurot. Taotlus esitatakse 2025. aasta sügisel ja otsused peaksid saabuma 2026. aasta alguses. Tegemist on varasematel aastatel alustatud jätkutegevusega (tööstusala detailplaneering on koostatud 2014. aastal). Tegevustena on plaanis ettevõtluse arendamiseks

ette valmistada Rõuge aleviku Tööstuse, Soojuse ja Tehnika tänava krundid (infrastruktuurid ja juurdepääsuteede korrastus). Tegevustes osalemiseks on riigilt omandatud krundid.

3) Misso rahvamaja I korrus. 2025. aastal saadi toetust projektile „Misso rahvamaja kogukonna vajadustele vastavaks“ Leader programmist, mis on Piiriveere Liider kogukonna meede. Projekti eeldatav kogusumma on 70 221 eurot, millest toetuse määr 65% ja summas 45 643 eurot ja omafinantseering 35% ja summas 24 578 eurot. Projekt plaanitakse ellu viia aastatel 2025–2026. Projekti tegevuste elluviimisega muudetakse Misso rahvamaja esimese korruse osa multifunktsionaalseks kultuurisündmusute ja vaba aja veetmise kohaks.

4) Turismimarsruut Külavüü-Kirivüü, Suur Munamägi. 2025. aastal osaleti Võru maakonna turismiprojektis „Kultuuriturismi marsruut Külavüü-Kirivüü“ (partnerid: kohalikud omavalitsused, Võrumaa Arenduskeskus, SA Rõuge valla turism, SA Setomaa Turism, ettevõtjad). Turismimarsruudi projektis Rõuge valla edasiarendatavaks objektiks on Suur Munamägi. Aastatel 2026–2027 on plaanis investeerida Suure Munamäe objekti korrastamisse ja atraktiivsuse tõstmisse kokku 643 600 eurot, millest 75% toetuse osa summas 482 700 ja 25% omafinantseeringuna summas 160 900 eurot.

5) Ööbikuoru keskuse ligipääsetavus. Aastatel 2025–2026 osaletakse rahvusvahelises kultuuri- ja turismiobjektide ligipääsetavuse suurendamise projektis „Access Routes/Ligipääsetavad marsruudid“ (INTERREG Eesti-Läti programm, partneriteks Läti ja Eesti arendus- ning turismiorganisatsioonid ja kohalikud omavalitsused). Rõuge valla arendatav objekt on Rõuge Ööbikuoru keskuse väliala. Hanke tulemusel kujuneb Rõuge valla projekti kuluks 33 000 eurot, millest toetuse osa on 80%, summas 26 400 eurot ja omafinantseering 20%, summas 6600 eurot. Võru maakonnas on projekti juhtpartneriks Võrumaa Arenduskeskus.

6) Veetrasside parendamine. Parendamiseks 2026–2029 aastate lõikes on planeeritud 55 000 eurot aastas, kokku 220 000 eurot.

3.2. KOHUSTUSTE PLANEERIMINE

Tabel 6. Rõuge valla laenude jaotus järelejäänud tähtaja järgi

	Tähtajaga kuni 1	Tähtajaga 1–2 aastat	Tähtajaga 2–3 aastat	Tähtajaga 3–4 aastat	Tähtajaga 4–5 aastat	Tähtajaga üle 5 aasta	Kokku
<i>Kohustused perioodi lõpus 31.12.2023</i>							
Kokku laenud	467 876	438 197	442 230	1 151 776	1 085 965	2 078 808	5 664 852
Kokku kapitalirent	5 513	2 366	0	0	0	0	7 851
Kokku	473 388	440 563	442 230	1 151 776	1 085 965	2 078 808	5 672 703
<i>Kohustused perioodi lõpus 31.12.2024</i>							
Kokku laenud	445 243	449 044	1 147 051	1 087 736	182 813	1 883 963	5 195 850
Kokku kapitalirent	2 338	0	0	0	0	0	2 338
Kokku	447 581	449 044	1 147 051	1 087 736	182 813	1 883 963	5 198 188

Täiendavaid laenuvahendeid kaasates tuleb arvestada, et võlakohustuse määr jääks kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses ettenähtud piiridesse.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 34 kohaselt võib netovõlakoormus aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat.

KOFS § 59 sätestab, et kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema arvestusüksuse netovõlakoormus võib ulatuda:

- 1) 2025. aastal 75% sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude üheksakordne vahe on väiksem kui 75% vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest;
- 2) 2026. aastal 70% sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kaheksakordne vahe on väiksem kui 70% vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest;
- 3) 2027. aastal 65% sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude seitsmekordne vahe on väiksem kui 65% vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.
- 4) 2027–2028. aastal 60% sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude seitsmekordne vahe on väiksem kui 60% vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

Põhitegevuse tuludena käsitletakse maksutuluseid, kaupade ja teenuste müügitulu, saadavaid toetusi ja muid tegevustuluseid. Põhitegevuse tulude eelarveosas ei planeerita põhivara müügitulu, põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist ega finantstuluseid.

Põhitegevuse kuludena käsitletakse tegevuskulusid ja antavaid toetusi. Põhitegevuse kulude eelarveosas ei plaanita põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist, põhivara soetust ega finantskulusid.

4. Finantsdistsipliin

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 32 kohaselt on finantsdistsipliini tagamise meetmed kinnipidamine kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse:

- põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest;
- netovõlakoormuse ülemmäärast.

Finantsdistsipliini näitajad arvutatakse kohaliku omavalitsuse enda kui ka selle arvestusüksuse kohta tekkepõhise raamatupidamisarvestuse andmete alusel.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Põhitegevuse tulemi lubatav väärtus aruandeaasta lõpu seisuga on null või positiivne.

Netovõlakoormuse arvestuses võetakse Rõuge valla võlakohustusena arvesse bilansis kajastatud järgmised kohustused: võetud laenud, kapitalirendikohustused, tasumise tähtjaks tasumata jäänud kohustused, toetusteks saadud ettemaksed, toetuste andmise kohustused, pikaajalised võlad tarnijatele, muud pikaajalised kohustused, mis nõuavad tulevikus raha väljamaksmist.

Eelarvestrateegia perioodil võib kahel mittejärjestikusel aastal kavandada kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema arvestusüksuse põhitegevuse tulemit lubatavast väärtusest väiksemana. Sellisel juhul peab eelarvestrateegiaga hõlmatud aastate põhitegevuse tulemite summa olema null või positiivne. Kui põhitegevuse tulem on negatiivseks kavandatud, siis võib see olla aruandeaasta lõpu seisuga negatiivne eelarves kavandatud ulatuses.

Tabel 7. Finantseerimistegevus ja netovõlakoormus aastatel 2025–2029

	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Eelarve tulem	177 000	101 564	172 181	195 525	126 496
Finantseerimistegevus	-440 000	-440 000	-440 000	-622 000	-440 000
Kohustiste võtmine (+)	0			0	0
Kohustiste tasumine (-)	-440 000	-440 000	-440 000	-622 000	-440 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-263 000	-338 436	-267 819	-426 475	-313 504
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 352 419	1 013 983	746 164	319 689	6 185
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	4 031 588	2 991 588	2 551 588	1 929 588	1 489 588
Netovõlakoormus (eurodes)	2 679 169	1 977 605	1 805 424	1 609 899	1 483 403
Netovõlakoormus (%)	24,9%	18,1%	16,3%	14,3%	13,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	8 605 374	8 181 000	7 743 512	7 292 612	6 827 875
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 926 205	6 203 395	5 938 088	5 682 713	5 344 472

Rõuge vald on jätkusuutlikkuse tagamiseks investeerinud elukeskkonna arendamisse. Valla maksevõime on veel nõrk, et suuta tagada kohustuste katmist ning jätkata olemasolevate teenuste osutamist (Rõuge valla 2024. aasta konsolideerimisgrupi lühiajaline maksevõime oli 0,74 (2023. aastal 0,64) ja maksevõime hindamiskriteerium: suurem kui 1,6 hea; 1,2–1,59 rahuldav; 0,9–1,19 mitterahuldav; alla 0,9 nõrk).

Kokkuvõte

Rõuge valla eelarvestrateegias aastateks 2026–2029 on antud ülevaade Rõuge valla tuludest, kuludest, investeerimis- ja finantseerimistegevusest, esitatud 2025. aasta prognoositav eelarve ning koostatud prognoosid nelja eelseisva aasta kohta. Eelarve struktuur vastab kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatule.

Rõuge valla eelarve on endiselt pingeline, kuid võimaldab veel täita omavalitsusüksusele seadusega pandud kohustusi ning jätkata investeerimistegevust vaid läbi toetuste saamise. Rõuge vallal on täidetud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusega pandud finantsdistsipliini tagamise nõuded.

Kõik eelarvestrateegias toodud arvandmed on prognoositud kulude kokkuhoiu vajadust silmas pidades. Arvandmed täpsustatakse aasta eelarves.

Eelarvestrateegia näitab, et vald suudab läbi riigipoolse toetuse tagada vajaliku omafinantseeringu investeerimisprojektidele ning selle kaudu valda arendada.